

Els debats de la Fundació

núm. 11

**"Pensar en els ciutadans,
fer les ciutats"**

XXI Escola d'Hivern del PSC

José Montilla

Miquel Iceta

María Teresa Fernández de la Vega

Fundació

Rafael Campalans

Els debats de la Fundació

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, compresos la reprografia i el tractament informàtic, resta rigorosament prohibida sense l'autorització expressa dels titulars del copyright, i estarà sotmesa a les sancions establertes per la llei.

© d'aquesta edició: *Fundació Rafael Campalans*
Via Laietana, 38 pral.
08003 Barcelona
Tel. 93 319 54 12 - Fax 93 319 98 44
fundacio@fcampalans.cat

Impressió: Espai Gràfic Anagrafic, S.L. - Tel. 93 372 32 62

Dipòsit legal: B-29.074-2007

ISSN: 1579-9581

Índex

Presentació	5
Intervenció de José Montilla	7
Intervenció de Miquel Iceta	15
Intervenció de María Teresa Fernández de la Vega	29

Presentació

Els dies 24 i 25 de febrer de 2007 es va celebrar la XXI Escola d'Hivern del PSC a Tarragona, amb la col·laboració de la Fundació Rafael Campalans. Sota el títol “Pensar en els ciutadans, fer les ciutats”, l'Escola es va inaugurar amb una intervenció del president de la Generalitat, José Montilla, i una conferència del viceprimer secretari del partit, Miquel Iceta; i es va cloure amb una intervenció de la vicepresidenta del govern central María Teresa Fernández de la Vega.

En aquest número 11 de la col·lecció “Debats” hem volgut reproduir aquestes tres intervencions pel seu interès i perquè considerem que van més enllà de la pròpia temàtica de l'Escola i ens situen en una reflexió més àmplia sobre la forma d'exercir la política del nostre partit, el PSC, de l'actual govern de la Generalitat, i del govern central.

5

La primera intervenció, del president Montilla, posa l'accent en quatre conceptes cabdals per a la millora del funcionament del sistema democràtic: confiança, sentit, exigència i respecte, i proposa un nou pacte basat en la responsabilitat i en el compromís.

La segona intervenció, de Miquel Iceta, fixa els principis que orienten la tasca política del PSC: democràcia, unitat civil, catalanisme, federalisme, justícia social, municipalisme, i europeisme. Uns principis que ens diferencien de la resta de forces polítiques i fan honor als trenta anys d'història del partit.

Finalment, la intervenció de la vicepresidenta del govern fa referència als valors que guien el projecte socialista espanyol i a l'objectiu de la seva política: aplicar una política transformadora de la realitat social, capaç de remoure els obstacles i les barreres a la realització plena de la llibertat i la igualtat dels ciutadans.

"Pensar en els ciutadans, fer les ciutats"

Presentem, doncs, tres textos que ens permeten definir ben clarament els principis que caracteritzen l'actual projecte polític dels socialistes catalans i espanyols.

Fundació Rafael Campalans

INTERVENCIÓ DE JOSÉ MONTILLA A LA INAUGURACIÓ DE L'ESCOLA D'HIVERN DEL PSC

Tarragona, 24 de febrer de 2007

Bon dia amigues i amics,

La nostra Escola d'Hivern i la ciutat de Tarragona expressen una simbiosi molt consolidada. Aquesta ciutat benigna amb el clima, amable amb la convivència i que respira història per cada un dels seus racons, tindrà, aquest mes de maig, l'oportunitat d'obrir una nova etapa al govern municipal. Estic convençut que els ciutadans i les ciutadanes de Tarragona compartiran amb il·lusió l'ambició d'en Pep Fèlix per la seva ciutat. Tinc plena confiança en el projecte que encapçala en Pep. Ell pot fer realitat totes les potencialitats que té aquesta ciutat. Estic convençut que ho veurem aviat. Per això tinc l'esperança fundada en què la propera edició de l'Escola d'Hivern sigui inaugurada per l'alcalde socialista d'aquesta ciutat.

L'Escola d'Hivern és una magnífica oportunitat per compartir una reflexió política serena i oberta. Aquest any, per raons òbvies, tindran una presència preeminent les qüestions que afecten el progrés dels nostres pobles i les nostres ciutats. Aquest àmbit és on els socialistes tenim un criteri profundament contrastat per l'experiència. Ho hem dit molts cops, el projecte polític del socialisme català té arrels municipalistes. Al municipalisme s'hi troben els fonaments de la nostra capacitat com a organització política per mantenir un discurs proper a la realitat i compromès amb les inquietuds i les necessitats efectives dels ciutadans.

Aquesta capacitat d'obertura i de proximitat és la millor garantia de renovació del projecte socialista. Renovació en el discurs i també en les persones. Renovació que hem pogut constatar aquestes setmanes en els caps de llista de molts pobles i moltes ciutats. Renovació i adaptació del discurs que s'està fent palès al document marc de la propera Convenció Municipal i en els

programes locals que s'estan elaborant. Us animo a implicar-vos activament durant aquest període de reflexió i de construcció de les propostes que oferirem als ciutadans a les properes eleccions municipals.

Com cada any, els organitzadors de l'Escola, als quals felicito, ens proposen un conjunt de debats prou interessants. El programa de l'Escola recull amb encert les qüestions més punyents que afecten el nostre país i les societats del nostre entorn. Aquest cap de setmana parlareu de "nous temps", "nous reptes", "canvis globals", "desafecció de la política". Tots són conceptes que expressen les transformacions profundes que afecten de major a menor grau a tots els ciutadans i les ciutadanes.

8 Aquestes transformacions ens obliguen com a projecte polític a donar resposta a nous reptes. I quins són aquests reptes? Cadascun de vosaltres, des del coneixement proper de la realitat, podeu construir la vostra llista. Jo us proposo reflexionar al voltant de quatre reptes, relatius a la política i al seu funcionament, decisius per al futur de la nostra societat. Sintetitzant molt podríem resumir aquests reptes en quatre conceptes: **confiança, sentit, exigència i respecte.**

El repte de la **confiança** en la política posa en qüestió els fonaments amb què construïm la convivència. No podem assistir passius a la pèrdua de confiança en els mecanismes polítics. L'allunyament dels ciutadans dels afers públics i la consolidació d'una abstenció estructural no ens poden deixar indiferents. La desafecció de la política, de fet, és el desenganxament dels afers col·lectius, ens qüestiona els fonaments del nostre model de societat. El progrés econòmic de les societats avançades ofereix una capacitat creixent dels individus per desenvolupar amb autonomia els seus projectes vitals. Alhora, aquesta major autonomia individual genera un risc d'aïllament que per superar-ho ens exigeix una implicació activa en els reptes col·lectius. Individus més lliures i autònoms ens exigeix alhora ciutadans més responsables i compromesos.

Aquests canvis ens obliguen, també, a repensar els mecanismes de funcionament de la nostra organització política i l'adequació dels canals de relació i comunicació que ofereix a la societat.

Un segon repte, us deia, és el del **sentit** de les polítiques. Moltes ciutadanes i molts ciutadans troben l'acció dels governs i encara més el debat polític allunyat de les qüestions que veritablement els afecten. La gesticulació contínua i la generació de soroll indiscriminat com a mètode d'acció política distancia de la societat el món de la política. Cal combatre l'allunyament entre l'agenda política i l'agenda dels ciutadans. Les polítiques i l'acció dels governs han de tenir un sentit que sigui comprensible. El debat polític ha d'estar vinculat a les qüestions que afecten els ciutadans. En gran mesura, les dificultats que actualment pateix el procés de construcció europea tenen l'origen en la manca de capacitat per expressar el vincle efectiu entre les polítiques comunitàries i la vida dels ciutadans.

El tercer repte és el de l'**exigència**. Els ciutadans aprecien una manca de control i de rendició de comptes de la política cap a la societat. Massa sovint s'associa l'acció dels poders públics amb la laxitud en els compromisos i la lentitud en la resposta als neguits dels ciutadans. La vida quotidiana genera una tensió i una exigència creixent en l'organització de la vida i del temps dels ciutadans. Això s'expressa en les necessitats creixents de la conciliació. O en les exigències de la competitivitat que són presents al lloc de treball. Davant d'un entorn social i laboral amb un creixement competitiu, el sector públic ha d'actuar, almenys, amb un grau d'exigència equivalent. Hem de ser inflexibles amb les actituds banals de la política i de la gestió dels serveis públics. La cultura de l'esforç s'ha d'associar amb la política i a l'administració pública. L'exigència ha de ser recíproca, dels ciutadans vers la política i de la política vers els ciutadans.

I, en quart lloc, tenim al davant el repte del **respecte**. Els ciutadans observen amb decepció com, massa sovint, el debat polític debilita el prestigi i el funcionament de les institucions. En aquest sentit la societat troba a faltar:

"Pensar en els ciutadans, fer les ciutats"

- El respecte a l'adversari polític
- El respecte de les institucions
- El respecte als compromisos amb els ciutadans.

L'actitud del PP en el procés de debat i tramitació de l'Estatut és un exemple de la falta de compromís amb les institucions i amb els ciutadans. No és raonable recórrer l'Estatut per conceptes també presents a altres reformes estatutàries a les quals sí que es dóna suport.

No és passador fer costat formalment a l'Estatut d'Andalusia i alhora fer una campanya ambigua en el referèndum, per intentar immediatament fer ús, com a munició política, del baix índex de participació. Una actitud que ja vàrem conèixer durant la campanya del referèndum de la Constitució Europea. Aquesta profunda manca de coherència és també una manca de respecte als ciutadans i a les institucions.

10

Davant d'aquests reptes que afebleixen la nostra democràcia i la cohesió de la societat hem de respondre amb un pacte amb els ciutadans. Un pacte que doni resposta a aquests quatre reptes.

Al repte de la confiança en la política hi hem de respondre amb un pacte de **responsabilitat**. Per això, ens comprometem a guiar l'acció del govern de la Generalitat i dels governs municipals sota el principi de la responsabilitat. És a dir, un compromís per reconèixer i acceptar les conseqüències de l'actuació dels governs. Una responsabilitat que s'expressa en un compromís per retre comptes davant dels grups parlamentaris i dels ciutadans. També ens comprometem a promoure la implicació de les forces socials i polítiques del país en la construcció de la resposta política als principals reptes del país.

En aquest sentit, com ja sabeu, he proposat a tots els grups polítics i les organitzacions socials i econòmiques establir quatre grans pactes nacionals: la

immigració; l'habitatge; les infraestructures; i la recerca, el desenvolupament i la innovació. Un compromís de responsabilitat que també exercirem des dels governs locals. Sempre hem donat la cara als pobles i a les ciutats on hem governat, i ho continuarem fent.

Al repte del **sentit** de les polítiques, hi hem de donar resposta amb un **compromís programàtic** d'acció política. Cal oferir als ciutadans un programa d'acció política que s'adreci a donar resposta als problemes i a les inquietuds reals que els afecten. Un programa concretat i avaluable que fonamenti les seves mesures en objectius identificables pels ciutadans.

En aquest sentit, properament presentarem, des del govern el Pla d'Actuació del mandat, un pla que donarà una resposta concreta als compromisos i objectius expressats al Pacte d'Entesa Nacional per al Progrés:

- L'objectiu del manteniment de la cohesió social: enfortint l'estat del benestar, reduint els dèficits socials, combatent la pobresa, millorant l'accés a la cultura, avançant en la igualtat d'homes i dones, i responent al repte de la immigració

- L'objectiu de crear ocupació de qualitat i generadora d'alt valor afegit, de disminuir la precarietat i la sinistralitat, d'impulsar el dinamisme empresarial i enfortir el teixit industrial

- L'objectiu de l'equilibri territorial, la modernització ecològica, el desenvolupament de les infraestructures bàsiques, de donar resposta al canvi climàtic i impulsar una nova cultura de l'aigua i l'energia

- I l'objectiu de desplegar totes les capacitats d'autogovern que ofereix el nou Estatut d'Autonomia

Al tercer repte, el de l'**exigència** a la política i als polítics, hi cal donar resposta amb un **compromís de qualitat** a l'acció governamental.

El primer orgull d'un govern és l'eficàcia en l'execució de les seves decisions. Per això respectaré els criteris següents que guiaran l'acció del govern, als governs municipals i al govern de Catalunya:

- Eficiència en l'ús dels recursos públics
- L'acreditació de l'interès que justifica l'acció del govern o l'aprovació de nova legislació
- Valoració de l'impacte pressupostari present i futur
- Avaluació del efectes directes i indirectes sobre els ciutadans i les seves activitats
- Eficiència en el funcionament dels serveis públics

12

Aquests són alguns dels criteris de qualitat que ens hem de comprometre a garantir. I, finalment, al repte del **respecte**, hi cal donar resposta amb un **compromís de lleialtat** a les institucions i als ciutadans. Lleialtat a les institucions que s'expressa, en primer lloc, en el compromís per desenvolupar plenament els instruments del nostre autogovern. Nosaltres defensarem l'Estatut amb la mateixa fermesa amb què vam treballar perquè s'aprovés. Convé recordar-ho: ho vàrem fer amb generositat, posant fins i tot en risc la continuïtat del mateix govern. Amb intel·ligència per conformar majories al Parlament i les Corts. I així vam aconseguir el nou Estatut.

Per això, davant dels atacs dirigits pel PP i les incerteses que genera l'actitud del Tribunal Constitucional, cal confiança. Alguns ja donen la batalla per

perduda i criden a les barricades. Hem d'ignorar aquests afeccionats a l'agitació que tant d'eco troben ,de vegades, en alguns mitjans de comunicació.

El que cal és determinació. Calen menys crits i més intel·ligència. Menys impaciència i més perseverança. Explorar tots els camins i no llençar la tovallola. La lleialtat a les institucions que també s'expressa en la voluntat de promoure la màxima col·laboració amb el govern de l'Estat i amb els governs locals. Ara més que mai podem aprofitar la complicitat que podem travar a tots els nivells de govern. No ho dubteu, aquesta és la millor garantia per assolir els nostres objectius: a l'aeroport, al port, a l'AVE, a les rodalies, als peatges, a les carreteres... Els qui ara criden amb més impaciència van cooperar activament durant vuit anys de desert inversor en infraestructures. Aquesta és la realitat. Que ens deixin fer! Nosaltres farem realitat aquestes infraestructures.

I, finalment, lleialtat als ciutadans, que s'expressa amb l'exercici del diàleg i amb la concertació de les polítiques amb els agents socials. Un bon exemple en aquest sentit és l'Acord Estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat. Una peça clau per guiar el desenvolupament eficient de la nostra economia.

13

Aquests principis constitueixen el fonament del pacte que oferim als ciutadans i les ciutadanes de Catalunya: **responsabilitat**, compromís **programàtic**, compromís de **qualitat** i compromís de **lleialtat**. D'aquests principis en donaré compte als ciutadans i les ciutadanes de Catalunya. I, per portar-ho a terme, estic segur que treballarem tots plegats, com sempre hem fet i farem, en aquestes eleccions importantíssimes per al país. Després del 27 de maig tindrem més alcaldes i alcaldesses i regidors que mai.

Moltes gràcies.

INTERVENCIÓ DE MIQUEL ICETA A LA XXI ESCOLA D'HIVERN DEL PSC

Tarragona, 24 de febrer de 2007

Enguany, el mes de setembre, farà 30 anys que sóc militant socialista. N'estic molt orgullós. No per mi, sinó pel llarg viatge que hem fet tots plegats. I reflexionant sobre aquest viatge, sobre fins a quin punt hem canviat, sobre què és el que ens va moure i què és el que ha de seguir movent-nos, he arribat a una conclusió fonamental: avui cal més PSC que mai.

I vull dedicar aquesta conferència inaugural de l'Escola a defensar vigorosament el nostre projecte polític, pel que té d'original i, per tant, de fidel als orígens, i pel que té de futur. Avui hi crec amb més força i més raons que quan, ple d'il·lusió, desconeixements i ingenuïtats, m'afiliava, el setembre del 1977, al Partit Socialista Popular Català.

15

Els principis dels socialistes catalans

El PSC ha desenvolupat des de 1978 un projecte d'èxit, un projecte reeixit. No sols va aconseguir la unitat socialista sinó que vam aconseguir que el socialisme fos la primera força política del país i la referència imprescindible de les esquerres, sense desmerèixer la història molt rica de les esquerres catalanes i del seu procés d'agregació successiva. Jo crec que encara n'hem d'aprendre molt, d'una història que no coneixem prou bé. Hem de retrobar la història de vells lluitadors, i les diverses aportacions. Però, realment, fins l'any 1977, després del pacte d'abril i l'aval popular, no s'havia aconseguit que el socialisme fos una força política potent, majoritària i hegemònica en el camp de l'esquerra, i que suscités l'adhesió de tants i tants ciutadans. I hauríem de pensar el perquè. Potser és el nostre mèrit individual i col·lectiu? Sens dubte. La història la fan els homes i les dones, els moviments socials, però té a veure, també, amb els principis que hem

defensat sempre, i recordem-los perquè de vegades alguns ens semblen coses que potser les té tothom i, ja veureu, pot ser una mica polèmic.

Què vam decidir quan es va fer el PSC? Vam posar la democràcia en primer lloc, abans de res, la democràcia. Unitat civil a Catalunya, un sol poble, per cert, tallant d'arrel els intents de llavors, i alguns els volen repetir ara, de dividir els catalans en funció del seu lloc de naixement o llengua materna; catalanisme, federalisme i justícia social.

Fixeu-vos-hi bé: democràcia, unitat civil, catalanisme, federalisme, justícia social. Podríem afegir municipalisme i també l'uropeisme. Totes aquestes coses que sembla que tothom comparteix.

16

Molt breument, per exemple, **municipalisme**: pocs partits es prenen les eleccions municipals com les més importants, uns perquè pensen que preparen les generals, d'altres es volen treure l'espina de les eleccions al Parlament, uns altres perquè només volen posar-hi accents, matisos. Nosaltres volem oferir un compromís amb el conjunt de la ciutadania.

Europeisme, encara és hora que algú digui que es va equivocar i que votant no a la Constitució Europea s'afeblia Europa i no s'enfortia, com es deia per part d'alguns.

Potser la més òbvia, **democràcia**. Tots els partits diuen que la defensen, però alguns tenen una manera peculiar de fer-ho, com vull demostrar.

Democràcia és respecte a l'Estat de dret, a l'imperi de la llei, al principi de legalitat, a l'acceptació de la regla de la majoria, al respecte de les minories, és moltes coses. Acceptació de les regles de joc, que governa qui té majoria parlamentària, que al govern correspon dirigir el país, mentre que l'oposició el critica i ofereix alternatives. Això, hi ha partits que encara no ho han assumit del tot, que totes les forces polítiques democràtiques tenen igual legitimitat, sense

bons o mals catalans, ni bons o mals espanyols. Fixeu-vos-hi bé. Hi ha qui intenta negar legitimitat als governs. Hi ha qui qüestiona les regles del joc oblidant que per governar no n'hi ha prou amb arribar el primer. Hi ha qui dubta en acceptar les sentències del Tribunal Constitucional. O qui es manifesta en contra de sentències del Tribunal Suprem. El valor de la democràcia, que pensem que ens embolcalla a tots, a alguns els deixa al descobert.

Unitat civil. Que a Catalunya no vol dir altra cosa que impedir divisions per raó del lloc de naixement o de la llengua que s'utilitza, i fer-ho compatible amb una aferrissada defensa de la llengua catalana que ha d'esdevenir factor fonamental de cohesió social. Hi ha qui agita polèmiques lingüístiques per dividir el país, hi ha qui intenta treure'n rèdit polític encara que això trenqui la unitat civil dels catalans. Hi ha qui ho fa. D'un cantó i de l'altre.

Justícia social. No cal que m'hi estengui. Nosaltres, que acceptem l'economia de mercat, no ens resignem que el mercat configuri una societat en què sols prevalguin els més forts, els més poderosos. Els drets no són mercaderies a l'abast només d'aquells que se'ls puguin permetre. El futur del planeta no està garantit si sols actua la "mà invisible" del mercat.

17

La igualtat d'oportunitats, la cohesió social i la solidaritat, el socialisme, és per a nosaltres, un imperatiu ètic. Nosaltres no som antisistema, però volem canviar aquells elements del sistema que generen desigualtats, inseguretat o injustícia. No propugnem la resignació davant la injustícia, sinó l'acció col·lectiva per pal·liar-la i per eradicar-la progressivament, aquí i arreu del món.

Catalanisme. Reivindicació d'un llegat històric, cultural i lingüístic. Defensa de l'autogovern de Catalunya. Catalanisme implica afirmar la catalanitat de tots els ciutadans de Catalunya i no negar-la a ningú. Impulsar una identificació amb el país basada en valors comuns, compromís cívic i la voluntat de construir una societat avançada, pròspera, justa i solidària. Això que, en

teoria, podria ser molt compartit, però resulta que també hi ha qui combat l'autogovern. Hi ha qui practica una divisió entre bons i mals catalans. Penseu en les raons que alguns adduïen per evitar l'accés a la presidència de José Montilla. Penseu què hi ha en el rerefons d'algunes crítiques al Govern de Catalunya quan afirmen gratuïtament que no som capaços de defensar prou bé l'autogovern. ¿No diuen que només poden defensar l'autogovern uns determinats nacionalistes? ¿No diuen que els únics intèrprets legítims de l'interès del país són uns determinats nacionalistes? ¿No volen introduir, per la porta del darrere, novament aquesta idea que uns sí que poden i d'altres no podran mai per molts esforços que facin, que d'altra banda tampoc no els seran agraïts?

18

Federalisme. Això ja és tota una altra cosa. És un combat per l'Espanya plural, sí. Espanya és una Nació de nacions, sí. Que li diguin com vulguin, perquè no hi ha res més ridícul que les discussions nominalistes. Però, a Espanya, hi ha més d'una llengua espanyola. Per ser exactes n'hi ha quatre. I no es pot imposar una sobre les altres. A Espanya, hi hem arribat tots després de segles d'història en comú en els quals no sempre hi érem tots, en què, de vegades, alguns hi han estat més per força que per grat. Però si bé s'ha assolit una unitat estatal, una voluntat de compartir una història en comú, no hi ha hagut una homogeneïtzació nacional, afortunadament, afegixo, això ha fet del nostre un país molt més ric que d'altres.

Espanya, "Nació de nacions"

Dit això, no sóc nacionalista. Ni tots els que considerem que Catalunya és una nació som nacionalistes, ni tampoc són nacionalistes tots els que afirmen que Espanya és una nació. Defensar aquest criteri tampoc ens situa fora de la Constitució espanyola, perquè sempre hem considerat que *nació* i *nacionalitat* són sinònims. Cal recordar, per cert, que aquest era precisament un dels arguments dels que s'oposaven a incloure el terme *nacionalitats* a la Constitució espanyola de 1978 per entendre que això significava renunciar a l'Espanya-

Nació. És veritat que, de vegades, reclamem la Memòria Històrica, però també perdem la memòria recent, que és més propera.

El PSC no és un partit nacionalista: nosaltres no tenim com a objectiu la independència de Catalunya, no ens semblaria un avenç, sinó un retrocés. Ni creiem que el sentiment de pertinença nacional serveixi per a distingir les persones, ni que la principal contradicció política sigui l'anomenada *qüestió nacional*, ni que la sobirania resolgui per si mateixa els problemes socials de cap país. Mantenim, des de la nostra fundació, una relació federal amb el PSOE que, per cert, és objecte de crítica constant per part dels partits nacionalistes.

Els socialistes catalans hem rebutjat sempre la idea que una nació comporti una identitat nacional homogènia basada en raons ètniques, lingüístiques o culturals. I no creiem impossible que dos o més nacions puguin conviure en un mateix Estat. De fet, Catalunya no és una nació sense Estat. Catalunya comparteix Estat amb altres nacions i regions. Per als nacionalistes, una nació sense Estat és una anomalia que s'ha de corregir tan ràpidament com sigui possible. Per uns perquè han d'aconseguir la independència, per als altres perquè han d'aconseguir l'homogeneïtzació nacional. Per als nacionalistes, l'existència de dues nacions en un mateix Estat implica necessàriament un conflicte entre sobiranes i identitats. Nosaltres no hi estem d'acord.

Defensem, des del nostre catalanisme, una relació federal entre Catalunya i Espanya, precisament perquè no creiem que Catalunya i Espanya siguin realitats separables. Creiem que Catalunya és una nació plural i diversa, que la cultura catalana té la riquesa d'expressar-se en llengües diferents, i creiem també que Espanya és una Nació de nacions en què ningú té per què negar o discutir la seva identitat a ningú. I recordem que hi ha gent que ha mort per defensar això: per exemple, Ernest Lluch. I, per tant, és un combat que si no l'hem abandonat davant agressions tan brutals com aquesta, si algú es pensa que l'abandonarem per un allau d'articles en un diari, posem per cas, estan molt equivocats, és que

no ens coneixen. Per tant, vist el panorama, nosaltres diem que això del dret a l'autodeterminació pensant en Catalunya és una "collonada", com diria Josep Pla. És a dir, no és aplicable en el sentit que li donen alguns que no és altre que el de separar-se d'Espanya. Sí que ho és en tant que principi democràtic. Autodeterminació és la Constitució de 1978, l'Estatut de 1979 i, ben recentment, l'Estatut de 2006.

Espanya és una Nació de nacions que funda la seva unitat a partir del principi d'igualtat de drets entre tots els ciutadans, i de la garantia del dret a l'autonomia de les nacionalitats i regions que la integren. Per això rebutgem la pretensió dels que reclamen l'exercici del dret d'autodeterminació, aplicable només a les antigues colònies o a les situacions de falta de democràcia o de negació de drets a les minories nacionals, que llavors no tenen altre opció que la separació, la secessió.

20

Per exemple, m'agrada molt l'escut d'Espanya perquè tothom s'hi pot sentir representat. Tots hi som, parts diferents d'un projecte definit en comú. M'agrada molt més l'escut que la bandera. És clar que, a la bandera, també hi va l'escut.

Els socialistes catalans, com la majoria de ciutadans i ciutadanes de Catalunya, considerem absolutament compatible la reivindicació d'un major autogovern per a Catalunya amb la voluntat de compartir un mateix Estat amb tots els pobles d'Espanya, amb els quals ens uneix una relació fraternal fonamentada al llarg dels segles. Precisament, un dels objectius de les reformes que proposem és que els catalans sentin cada vegada més seu un Estat que reconegui sense temor el seu caràcter federal i plurinacional.

La nostra reivindicació de més autogovern i millor finançament persegueix la voluntat d'acostar el poder a la ciutadania, per això som també municipalistes, perquè el federalisme no és només una forma d'organitzar un Estat, és un concepte de màxima proximitat del poder a la ciutadania. Cada instància de

l'Administració ha de tenir les màximes competències en funció de l'eficàcia amb què presta els serveis que té encomanats.

Creiem que això és possible. Vaig escriure una vegada un article titulat “¿Es el federalismo cosa de ingenuos?”. Nosaltres estem convençuts que aquesta és la solució, i, a més, s'ha provat amb èxit a molts llocs. ¿Com han estat possibles els Estats Units d'Amèrica, la República Federal Alemanya o com serà possible la Unió Europea sinó és des del federalisme? Som davant d'un projecte d'èxit. Nosaltres defensem els principis, les polítiques i les reformes, i no fem qüestió de les paraules.

Nosaltres pensem que és la millor alternativa a l'altra opció –que hi ha qui la vol–, que és una confrontació entre nacionalismes com a *modus vivendi*, allò que Ortega deia i que en Pasqual Maragall denunciava tot sovint, *la conllevancia*, com que no hi ha més remei, aguantem-nos tal com som, sabent que això tindrà dies millors i dies pitjors. Nosaltres no ens resignem i volem que tots els dies siguin bons.

21

Ara, com que no som nacionalistes, nosaltres no deixarem de combatre per les nostres idees federals, Catalunya endins i Catalunya enfora, amb nosaltres que no hi comptin per anar cap a Montenegro i Kosovo. A fer turisme, potser. Com a model polític, no és el nostre. Les ganes d'assemblar-s'hi respondrien més aviat a un exercici de masoquisme polític, però jo no m'hi ficaré. Però que tampoc ningú no esperi que deixem de defensar l'autogovern de Catalunya, que pel fet de no voler ser independents, que no volem, no vol dir que no defensarem el que creiem que és just per als catalans i també per al conjunt dels espanyols.

Som federalistes. I això ens fa incòmodes per als nacionalistes catalans i per als nacionalistes espanyols. Per als nacionalistes d'aquí i per als d'allà. Perquè els xoca i no accepten que defensem que pertànyer a una nació no dóna més drets que pertànyer a una altra.

Necessitem que hi hagi federalistes fora de Catalunya. Per ara, només els trobem a l'esquerra: uns al PSOE, que haurien de ser més i no mostrar-se d'una manera tan tímida; altres a Izquierda Unida i a altres forces progressistes d'àmbit de nacionalitat o regió. Hem de treballar perquè n'hi hagi més i perquè siguin més actius. Perquè ells també s'oposin al patriotisme recentralitzador del PP. En podem dir *dreta extrema* o el que vulguem, però en aquest tema el que fan és agitar la bandera i de vegades s'equivoquen, perquè encara la guarden dins l'armari, i es troben que en lloc d'una gavina duu una àliga imperial. ¿Què volen? ¿Dir als espanyols que s'equivoquen, que Espanya s'enfonsa i que la culpa és dels catalans que s'encaparren a parlar català i es volen endur els diners? Perquè al final és aquest el problema. Per plantar cara a això convé catalanisme i defensa del federalisme aquí i fora d'aquí.

L'Estatut i el Tribunal Constitucional

22

Obro un petit parèntesi. Ens pregunten què farem si la sentència del Tribunal Constitucional és contrària a l'Estatut. I tenim una resposta rotunda: seguir treballant en la direcció que assenyalen les nostres conviccions. Acceptarem la sentència, naturalment, perquè som demòcrates i respectem la llei i les institucions. I qui digui que no l'acceptarà ha de dir què pensa fer després. ¿Se n'anirà a viure a Kosovo?, ¿O a Macao?, ¿O a Timor Oriental? De vegades, sembla que a les ràdios i a les tertúlies tot s'hi val. Hi ha com una cursa per veure qui la diu més grossa. Però nosaltres seguirem treballant per la millora de l'autogovern i la transformació federal d'Espanya que hem defensat sempre. Per tant, l'endemà d'aquesta sentència, sigui quina sigui, no s'acabarà la vida, i ho dic perquè alguns actuen com si aquell dia s'acabés tot, i no podem fer res més. I tots a plorar, fins i tot alguns proposaran que, abans que passi, ens cremem a *lo bonzo* (de viu en viu) de forma preventiva. Doncs que vagin passant. Amb nosaltres que no hi comptin. Nosaltres no desertarem d'aquest combat per l'Espanya federal. Si els altres volen desertar, nosaltres no desertarem. Entre

d'altres coses, perquè no és un combat només dels catalans, sinó de tots els espanyols que creuen que és possible una Espanya en la qual hi convisquin pobles diferents compartint un projecte comú.

Però, alerta! Perquè el debat està trucat. Nosaltres no ens volem posar encara a l'escenari de la derrota. A alguns, els encanta instal·lar-se en aquest escenari. Així poden seguir dient que tots els mals vénen de Madrid, que no hi ha res a fer, i poden defugir les seves responsabilitats. Contra el que alguns semblen pensar: el catalanisme no és la versió catalana del derrotisme. És una altra cosa. Semblen aquells que diuen que la llengua catalana està en perill de mort. ¿Com podem convèncer a algú que aprengui una llengua si li diem al mateix temps que és una llengua que està a punt de morir?

Catalanisme és bastant més que confiança en el poble català que la que semblen tenir alguns que s'omplen la boca de catalanisme, sobiranisme, independentisme. Molta més confiança. Un poble que va sobreviure culturalment i lingüísticament una dictadura de més de 40 anys, resultarà que, de cop i volta, es fondrà com un terròs de sucre perquè tingui un mal pas, una mala notícia, perquè una reivindicació no avanci prou ràpidament. Quina poca confiança tenen en aquest país!, ¿com pot servir a aquest país algú que hi té tan poca confiança? Per tant, us demano que fem la batalla pel catalanisme, perquè uns altres ja estan desertant, no sabem què faran, si marxaran de viatge, d'altres es posaran de morros, i algú haurà de defensar el catalanisme. Haurem de ser nosaltres.

N'hi ha d'altres, però, de molt curiosos, que diuen que el millor que ens pot passar és que el Tribunal Constitucional tombi l'Estatut perquè això ens acostarà a la independència. Ho he llegit avui en unes declaracions de l'exconseller Carretero. Tanta ingenuïtat mereix un premi. Però no se'n donen, de premis d'aquests. Ara bé, sembla que oblidin un petit detall: la majoria dels catalans no ho volen això, sembla mentida. Però no només això, sinó que la majoria no volen

instal·lar-se en un termini llarguíssim de conflictes que no porten enlloc. Crec que hem de combatre aquestes dues derives: la dels derrotistes i la dels desertors. Els que pensen que tot ha d'acabar malament i que no hi ha més remei, i els que diuen que aquesta és la via més ràpida per sortir corrent, sense dir cap a on, ni com, ni amb qui. A més, nosaltres no volem marxar, nosaltres volem quedar-nos. I volem contribuir a definir una identitat comuna dels espanyols, una identitat que és plural. I aquesta batalla la continuarem fent, passi el que passi, peti qui peti.

I el Govern de Catalunya, en aquest tema, també ha fet el que toca. El Govern, com que hi té dret, ha presentat un recurs de súplica contra la decisió del Tribunal Constitucional de revocar el magistrat Pérez Tremps. Diu que si un magistrat ha opinat sobre una cosa, es pot demanar que s'abstingui només quan parli d'aquesta cosa, i no del conjunt.

24

I surt l'Artur Mas i diu que no hi està d'acord. Un senyor, que s'ha omplert la boca dia i nit de l'acusació que el Govern de Catalunya no és capaç de defensar l'autogovern, i que en canvi, no veu bé que, el Govern de Catalunya utilitzi tots els instruments al seu abast per defensar l'Estatut i fer prevaler l'interès dels catalans. ¿Però, què és això? No ho entenc. No ho entén ningú.

El Tribunal Constitucional haurà de decidir, i acceptarem el que digui, ja ho avanço. Ara, si el Tribunal Constitucional s'encaparra en dir que com que aquest magistrat ha opinat sobre temes continguts a l'Estatut no pot participar en el moment de dictar sentència, el Govern català haurà d'estudiar si hi ha altres magistrats en les mateixes condicions. Perquè, a nosaltres, aquesta doctrina no ens agrada, però el que no seria acceptable en cap cas és que una doctrina que no ens agrada no s'apliqués de la mateixa manera a tots els membres del Tribunal.

Imaginem-nos que, finalment, la sentència fos desfavorable. Doncs seguirem treballant. Continuarem fent política i perseguint altres objectius i

pensarem en altres camins que tenim oberts; impulsant la reforma del Senat, la reforma de determinades lleis orgàniques, afavorint la presència de persones amb sensibilitat autonòmica al Tribunal Constitucional. Farem el que calgui per assolir els objectius que ens hem marcat.

Aquests que al primer canvi de vent no saben què fer o volen sortir corrents i no ens diuen cap a on no serveixen per gestionar la política i el catalanisme al segle XXI. Només qui s'ho cregui de veritat, qui confii en el poble que vol servir, pot identificar-se com la força política del catalanisme.

Farem de tot, menys quedar-nos quietos. I també pensem discutir quina és la millor estratègia en cada cas. Perquè ens volen donar lliçons de defensar l'autogovern uns que durant 23 anys no sols no van gosar o no es van atrevir a fer un nou Estatut, sinó que no van desplegar del tot el de l'any 1979.

Jo tinc molta confiança en el president Montilla però no li demanaré que faci en 100 dies el que els altres no van fer en 23 anys. I jo no acceptaria que els que ens volen donar pressa ara siguin els mateixos que van renunciar a reformar l'Estatut i van trigar molts anys en desplegar l'anterior Estatut i no el van acabar, perquè no se'l van acabar. I s'ha de dir perquè hi ha gent que no ho sap o no ho recorda.

Per exemple, la manera de fer del president de la Generalitat. Ara tenen tots una gran passió per l'aeroport, i, mentre uns es preocupen per quina empresa el gestionarà, ell el que fa és portar el president d'Espanya perquè es nulli. I, per tant, també hi ha la discussió de quina és la millor manera de defensar l'autogovern. ¿Qui defensa millor l'autogovern de Catalunya?, ¿qui presenta més recursos davant el Tribunal Constitucional o qui més crida?, ¿qui fa més escarafalls o qui obté els objectius polítics que s'ha marcat? Per a mi és evident. El que hem de fer és desmuntar la fal·làcia d'aquells que persegueixen l'objectiu d'erosionar el Govern de Catalunya i el president Montilla.

El projecte del PSC

Aquests són els eixos del projecte del PSC. ¿Creieu que hi ha algun projecte més modern que aquest?, ¿creieu que hi ha algun projecte polític basat en pilars més sòlids que aquest?, ¿creieu que davant d'alguns atacs només ens hem de posar a la defensiva? Jo voldria fer un crit de combat. De combat democràtic, polític, cultural, sabent que el repte de les eleccions municipals és un moment en què no es pot fer demagògia, en què hem de parlar dels problemes de veritat, de solucions de veritat. Però com que sabem que els nostres adversaris no deixaran de parlar d'altres coses també hem d'anar ben armats en aquest camp.

26

Jo crec que no hi ha projecte polític que pugui atraure més suport que aquest. Totes les enquestes ho diuen. La posició que ocupa el PSC tant en l'espai ideològic (dreta-esquerra) com en l'espai identitari (de major a menor catalanisme) és la que recull més simpatia. I hem de fer que ho sigui encara més. Hem de millorar la nostra capacitat d'atracció i diàleg. Aquest és el catalanisme social que hem volgut fer, i la base del nostre èxit dels darrers 30 anys. ¿N'hi ha prou amb això? No. Perquè hi ha un altre factor de l'èxit, la capacitat d'adaptar el projecte a l'evolució de la societat sense canviar els fonaments. No hi ha res més trist que aquell que fa una reforma que projecta endavant la societat i ell es queda enrere. I aquest sempre és un risc. I nosaltres hem fet tantes reformes que som els que estem més en condicions de seguir-ho fent.

Nosaltres necessitem ser més, acostar-nos a molta més gent que ens vegi com a representants dels seus interessos. Necessitem que la gent que se'ns acosta ens vegi cada cop més propers, que els que s'incorporen a les nostres files vegin que en el nostre partit poden fer molta i molt bona feina.

Hem de pensar que la proximitat no vol dir tancar-se en un despatx per interpretar les demandes de la ciutadania, sinó estar a peu de carrer. El

socialisme ha d'estar a peu de carrer sempre. Es tracta de practicar una política de proximitat, capaç d'escoltar, entendre i atendre l'evolució de la societat.

Es tracta de ser capaços d'impulsar el progrés econòmic, la justícia social, la llibertat i la responsabilitat individual –que ningú no s'instal·li en què la cosa pública ho ha de solucionar tot–, la paritat i la sostenibilitat; conscients que governar no és només administrar o gestionar. Hem de ser capaços de governar per a canviar les coses i de governar els canvis. Hem de ser capaços de guanyar eleccions, però també de guanyar la batalla de les idees, el combat cultural, capaços de mobilitzar àmplies majories. Capaçs de trencar els tòpics sobre els quals s'ha forjat l'hegemonia d'un determinat pensament nacionalista a Catalunya. Jo crec que el model gemegant, derrotista i de resultat incert no pot ser ja la més genuïna expressió del catalanisme i tampoc no ho pot ser la ficció independentista, que ni és volguda pel nostre poble ni és una solució als nostres problemes i només seria l'expressió d'una derrota o d'una deserció del combat per fer d'Espanya un Estat plurinacional.

27

Jo crec que la preparació de les eleccions municipals és un magnífic exercici de connexió intensa amb la ciutadania. Més candidatures, relleus, continuïtat, plantejaments nous, perseverar en els que han funcionat... És moment d'escoltar i proposar. No és una campanya electoral, en són set-centes, a cada municipi n'hi ha una. És moment d'escoltar, i parlar, i sortir al pas dels profetes del desastre, d'aquells que diuen que no serem capaços col·lectivament de vèncer qualsevol repte que se'ns posi al davant, dels que pensen que de la por en surt un sentiment individualista i un reflux conservador que és bo per a ells. A això, hi hem de fer front també. Una societat no se la pot dirigir des de la por i des del derrotisme, des de la manca de confiança en les pròpies forces de la societat. Si fem això, no només guanyarem aquestes eleccions, sinó que posarem un nou graó al camí que hem recorregut aquests trenta anys.

A això, he volgut dedicar la meva conferència. A destacar els fonaments i els pilars del nostre projecte. A allò que el fa tan atractiu, amb tant de potencial

"Pensar en els ciutadans, fer les ciutats"

mobilitzador i reformador. Al llistó ben alt a què aspirem, a allò que ens fa diferents als altres. Fent honor al llarg viatge que hem fet plegats al llarg de 30 anys i que està cridat a durar molts més anys encara.

Moltes gràcies.

INTERVENCIÓ DE MARÍA TERESA FERNÁNDEZ DE LA VEGA A LA XXI ESCOLA D'HIVERN DEL PSC

Tarragona, 24 de febrer de 2007

Bon dia amics i amigues.

Moltes gràcies, Xavier, per les teves paraules. Estoy muy agradecida por vuestra invitación a participar en la clausura de la Escola d'Hivern y compartir con vosotros este espacio de reflexión y análisis.

Sin lugar a dudas, las ideas son la materia prima de la política, y mantenernos permanentemente abiertos a la reflexión y al debate demuestra nuestro profundo compromiso con un modo constructivo y positivo de entender y practicar la política. Esa es la manera en que servimos a los ciudadanos: leyendo la realidad, interpretando los cambios sociales y ofreciendo soluciones concretas a los problemas y las nuevas necesidades de las personas.

29

La vitalidad del proyecto socialista se nutre de espíritu crítico, imaginación creativa y voluntad política para proyectar nuevos escenarios en que se hagan realidad los valores en los que creemos. Debemos estar siempre atentos a las corrientes de fondo de la sociedad para mantener nuestro proyecto conectado con las esperanzas y los anhelos de los ciudadanos.

Gracias a ese espíritu, el Partido Socialista ha trabajado siempre para remover los obstáculos y las barreras a la realización plena de la libertad y la igualdad de los ciudadanos. Somos la gran fuerza reformadora de este país, los que hemos liderado los grandes avances que hemos hecho como sociedad: la construcción del Estado del bienestar, la puesta en marcha del Estado autonómico, la integración con Europa, la modernización del país.

El municipalismo de los socialistas

Un impulso de transformación que, desde luego, también se ha proyectado sobre el ámbito local. El municipalismo es una de nuestras señas de identidad. La vocación municipalista pone de relieve que, para nosotros, la política es estar cerca de la gente, trabajar desde la proximidad para mejorar la calidad de vida de las personas, mantener a pie de calle nuestra voluntad de trabajar por una sociedad más justa.

Desde 1979, los municipios socialistas han sido siempre la punta de lanza de las nuevas políticas; políticas innovadoras de fomento y desarrollo de derechos, de cohesión social y de equilibrio urbano, siempre atentas a las demandas y aspiraciones de los vecinos.

30

Ese liderazgo en la política municipal ha sido especialmente fructífero en Cataluña. Los socialistas catalanes habéis logrado desde los ayuntamientos y las diputaciones transformar muchas ciudades en espacios de integración y cohesión llenos de dinamismo y abiertos al futuro. Y ese liderazgo lo vais a revalidar el próximo 27 de mayo, y allí donde todavía no gobernáis, lo vais a ganar. Porque el secreto del éxito es la fidelidad a los valores que identifican nuestro compromiso con los ciudadanos y la renovación constante de los instrumentos y las políticas para hacerlos realidad ante las cambiantes circunstancias de la sociedad.

Raimon Obiols, recordando las palabras Willy Brandt, siempre dice que uno de los rasgos esenciales del socialismo es su posibilidad de abrirse a "nuevos inicios". Y es cierto. La izquierda siempre ha tenido el coraje de las transformaciones, siempre ha buscado nuevos caminos para alcanzar un horizonte de más equidad, de prosperidad compartida, de más libertad e igualdad. Siempre hemos tenido la lucidez de incorporar a nuestro ideario tradicional el de los nuevos valores y desafíos.

Ese es el impulso con el que estamos llevando a cabo el ambicioso programa de reformas desde el Gobierno. Sabemos que para progresar debemos innovar, cambiar y adaptar nuestras estructuras a la realidad de un mundo cada vez más complejo.

Y así debe ser también en el ámbito local. Según Zygmunt Bauman, «en un planeta que se mundializa por momentos, la política tiende a ser cada vez más, y de forma más apasionada y consciente, local».

El ámbito local cada vez adquiere mayor relevancia como contrapeso a los intensos procesos de globalización, como espacio de solidaridad, integración y seguridad frente a las incertidumbres y las ansiedades creadas por un proceso de cambio acelerado y global.

Hoy, el papel de la ciudad, de los barrios, como centros de socialización y formación de vínculos de ciudadanía es, si cabe, más necesario que nunca. La creciente diversidad de nuestras poblaciones, su complejidad social, precisa de una política que tenga, como objetivo prioritario, la cohesión.

31

Nuestro modelo de ciudad y de sociedad es el de una sociedad inclusiva, respetuosa con la diversidad y pluralidad, una sociedad cohesionada en torno a valores cívicos compartidos.

No queremos ciudades fragmentadas, hostiles, regidas por una especie de *mixofobia* que rehúye el contacto con la diferencia y busca sólo la comodidad defensiva de lo semejante.

Ese modelo no es el nuestro porque convierte a la ciudad en un espacio privatizado y segmentado, en lugar de apostar por fortalecerla como espacio público, porque es en el espacio público, sólo en el espacio público, donde se crean ciudadanos, donde se vertebra la convivencia, donde se delibera sobre la vida común.

Es en el nivel local donde el ciudadano vive cada día la realidad del encuentro con el otro. Es en ese ámbito donde puede aprender, por experiencia propia, que la práctica política implica diálogo, pacto, negociación, compromiso. Es ahí donde se forjan las virtudes cívicas porque, como se ha dicho, y con acierto, el municipio es la primera escuela del espíritu público.

Nosotros apostamos por unas ciudades que ofrezcan seguridad a las personas, seguridad, en ese sentido, que te de libertad para elegir, que prevenga riesgos, que promueva la convivencia ordenada y pacífica y que garantice el ejercicio de los derechos de todos.

Apostamos por unas ciudades sostenibles, con un urbanismo racional, equilibrado y a la medida de las personas que gestione de manera correcta un bien escaso como es el suelo; ciudades que promuevan activamente políticas de sostenibilidad medioambiental.

32

Apostamos por ciudades comprometidas con el buen gobierno, puesto que la ciudad es el primer espacio de democracia, en las que prevalezca el sentido de servicio a los ciudadanos, gestionando los recursos públicos con eficacia y eficiencia, con liderazgo para afrontar los retos, escuchando las demandas y buscando, con diálogo, las mejores soluciones.

Apostamos, en fin, por ciudades en las que se respeten y se cumplan los derechos de los ciudadanos: derecho al acceso a una vivienda, a contar con servicios públicos de calidad, a la igualdad de oportunidades; ciudades comprometidas con el desarrollo de políticas de ciudadanía.

Ese es nuestro modelo. Y vamos a dedicar este tiempo hasta la fecha electoral a explicarlo y a exponerlo. Porque nosotros, somos municipalistas y sabemos que, en unas elecciones municipales, lo que se decide es el rumbo de una ciudad o de un pueblo. Hay que ofrecer proyectos y alternativas de ciudad, responder a las necesidades y problemas de cada población.

La política de confrontación del Partido Popular

¿Y sabéis cuál es el problema? El problema es que quienes no tienen esos proyectos y esas alternativas, porque la política municipal no les interesa, pretenden tapar sus carencias planteando esa cita electoral como otra cosa.

De hecho, ya lo estamos oyendo. Ya hay líderes del Partido Popular que esta misma semana han empezado a decir que en las elecciones de mayo no se va a opinar tanto sobre la gestión municipal como sobre lo que ellos llaman “otros temas”. Y es que, para ellos, los pueblos, las ciudades, las comunidades autónomas resultan poca cosa.

Pero se equivocan. Se equivocan una vez más. El principal partido de la oposición –todos nosotros lo sabemos bien– está instalado en la estrategia del ruido y de la desconfianza.

Toda ocasión es buena para intentar desgastar al Gobierno. No importa si es una sentencia judicial, una investigación de los cuerpos y fuerzas de seguridad del Estado o el legítimo derecho y deber del presidente del Gobierno de elegir a sus ministros. Da igual, arremeten contra todo porque, para ellos, todo vale.

Y es una estrategia que produce vértigo porque, con tal de debilitar al Gobierno, no les importa debilitar uno de los pilares básicos de la democracia como es el crédito de las instituciones que hemos labrado entre todos.

Y no quiero pensarlo, no quiero pensar que lo que buscan es el debilitamiento de nuestra cultura democrática. Pero sí que digo que su política no puede tener otro efecto que ése, y que ésa será su gran, su enorme responsabilidad.

Y yo os digo a vosotros que sois el futuro; que no todo vale, que en la vida y en la política no se puede ir con las cartas marcadas, porque quien juega con las cartas marcadas, es desleal y tramposo; que hay que jugar limpio; que se

puede hacer oposición de manera responsable y constructiva; que se puede hacer oposición con la fuerza de la palabra y no a base de embestidas ciegas y a empujones; que la palabra sirve para convencer, la intolerancia sólo para imponer.

Os decía que, en política, no vale todo, que no se puede ir con las cartas marcadas y también os digo que, además, hay que ser consecuentes, con nosotros mismos y con los ciudadanos. Por encima de todo, hay que ser leales con los ciudadanos que confían en nosotros. Hay que decirles siempre la verdad. Y la verdad es que los dirigentes del Partido Popular no lo hacen. No dicen la verdad cuando alaban a los jueces por algunas decisiones judiciales y no dicen la verdad cuando se manifiestan en la calle para protestar por otras decisiones judiciales. Y no dicen la verdad, sencillamente, porque lo que hacen es alabar cuando piensan que les favorece y protestar cuando también creen que resulta favorable a su estrategia política de desgastar al Gobierno a cualquier precio.

34

No dicen la verdad a los ciudadanos cuando dicen que el Estatuto de Cataluña rompe España. No dicen la verdad cuando afirman que el Gobierno negocia con los terroristas. Tampoco dicen la verdad cuando afirman que quieren el Pacto Antiterrorista y, sin embargo, desde el primer día se empeñan en incumplir su primer punto; si el que dice que el Gobierno, y no ellos, es el que dirige la Política Antiterrorista. Los dirigentes del Partido Popular no dicen la verdad, sencillamente mienten.

Y, como representantes públicos y como socialistas, nos corresponde el deber de denunciarlo. Tenemos el deber de señalar que hay determinadas prácticas que dañan nuestro modelo político de convivencia, que provocan la desafección entre la ciudadanía y perturban nuestro marco institucional.

Debemos denunciar que no todo vale. Y hemos de hacerlo, no con ánimo partidista, sino por convicción democrática. No debemos callar ante la falta de respeto a las instituciones y las personas, ante la falta de respeto democrático.

Las instituciones democráticas son espacios de diálogo, de encuentro y deliberación, de argumentación de puntos de vista dispares. Las instituciones cumplen la vital función de articular de manera estable, ordenada y justa nuestra convivencia, de modo que el conflicto se transforme en intercambio de argumentos y competencia electoral y parlamentaria; porque en democracia, el único conflicto aceptable es la razonada confrontación de ideas y argumentos.

La reducción de la política al ruido, la práctica constante y deliberada de la descalificación, de la confrontación demuestra la falta de fe en esas virtudes de la tolerancia, el diálogo y la argumentación, que son los pilares de la democracia, y del sistema parlamentario; muestra una enorme falta de *ethos* (comportamiento) democrático.

Pero también, y no menos importante, deja entrever una absoluta falta de respeto hacia la ciudadanía. No se respeta a la ciudadanía cuando se cuestionan interesadamente las instituciones que nos hemos dado. No se respeta a la ciudadanía cuando se ataca a sus representantes sin más argumento que el puro interés electoral. No se respeta a la ciudadanía cuando en lugar de argumentos se le transmiten alarmas sin sentido, prejuicios sin razón y confrontación sin escrúpulos. No se respeta a la ciudadanía, y hay que decirlo, cuando la verdad es sustituida y puesta al servicio del interés partidista. No nos podemos callar, ante esto, los demócratas no se pueden callar.

Y es que, –parece que estuviéramos leyendo a Orwell–, nos encontramos con líderes políticos capaces de mantener una cosa y su contraria sin ningún rubor. Donde ayer dije blanco hoy digo negro, lo que ayer consideraba justo hoy no lo es. O bien digo una cosa y hago otra que representa exactamente su contraria.

En definitiva, en vez de ver para creer, se trata de no creer en lo que se ve, se trata de alentar en los ciudadanos creencias que suplantán la realidad, creencias impermeables a las evidencias y a todo sentido común. Y fijaros lo grave que es.

Prácticas como éstas afectan al nervio mismo de la democracia, que es la confianza. Sin confianza en las instituciones, sin racionalidad en el discurso político, sin hechos constatables como prueba de la gestión pública, se está cuestionando ese espacio de civilidad que es la democracia y se está fomentando el desasosiego y la desafección entre la ciudadanía.

Frente a ello es nuestra obligación, nuestra responsabilidad, no callar, pero también lo es hablar desde el convencimiento y la práctica democráticas, con respeto y con razones.

Me lo habéis oído decir muchas veces: no les podemos pagar, no les vamos a pagar con la misma moneda, porque, en esa transacción, quienes pierden son los ciudadanos y la democracia, y a nosotros sí que nos importan, los ciudadanos y la democracia.

36

En definitiva, vamos a seguir trabajando como estamos haciendo, por el fortalecimiento de ese espacio de la política, el espacio donde se genera ciudadanía democrática, el espacio del horizonte compartido que necesitamos para deliberar en común. Y lo vamos a hacer con nuestras palabras y con nuestros hechos, porque ambas cosas son fundamentales. Nuestra función es dirigir, gobernar, gestionar, pero también explicar. Como servidores políticos, debemos ofrecer respuestas sencillas a todas las preguntas por complejas que sean; debemos ofrecer un relato que sirva de guía y motivación a los ciudadanos, que exponga a dónde queremos llegar como sociedad y los caminos que queremos recorrer para ello.

Yo creo, amigos y amigas, compañeros, que los socialistas tenemos hechos y también discursos. Tenemos ideas, ideas que habéis estado debatiendo aquí estos días.

Nuevos retos, nuevas respuestas

Y ¿con qué programa de actuación afrontamos los socialistas los retos del siglo XXI?, ¿cuáles son las soluciones que los progresistas proponemos?

El argumento de una política progresista es dar el poder a los ciudadanos, el socialismo del siglo XXI ha de ser, por ello, el socialismo de los ciudadanos.

Ese es el principio que articula nuestro proyecto, esa es la clave en la que ha de leerse el programa de gobierno que está impulsando el presidente Zapatero.

La función primordial que le corresponde hoy al Estado es la de capacitar a las personas para ser dueños de su propia vida. Una política socialmente comprometida no puede pivotar ya sobre un Estado paternalista que trate a los ciudadanos como meros consumidores de servicios y no como sujetos protagonistas de su futuro y del futuro colectivo.

37

Las políticas de ciudadanía suponen extender derechos, aumentar, por tanto, los espacios de autonomía y libre autodeterminación de las personas. Con ello, se mantiene la idea rectora del Estado social, que es garantizar colectivamente los derechos individuales.

Significa, también, combatir las desigualdades odiosas que perviven en nuestra sociedad y limitan injustamente las opciones vitales de grupos tradicionalmente discriminados. La lucha por la igualdad ha sido siempre la columna vertebral del pensamiento progresista.

La indignación y el rechazo instintivo a cualquier forma de injusticia y de discriminación es la pulsión permanente que mueve nuestro deseo de una sociedad libre, igualitaria y solidaria, porque para un progresista no puede haber ciudadanos de segunda.

Otra prioridad es la de invertir en capital humano, en una educación de calidad y un sistema universitario dinámico regido por criterios de excelencia. Esa es una política de igualdad de oportunidades y es una política de fortalecimiento de las capacidades de futuro de un país que es ya la octava potencia económica del mundo y que debe apostar firmemente por un cambio de modelo productivo centrado en la investigación, el desarrollo y la innovación.

Capacitar a los ciudadanos es también una política de empleo que promueva la creación de más puestos de trabajo y de mayor calidad. Y esa es una labor en la que ha jugado un papel decisivo el diálogo social que ha permitido alcanzar acuerdos de gran relevancia y calado para nuestro mercado de trabajo. Los resultados están a la vista, una tasa de paro como no se veía en décadas; más de 20 millones de empleados, con un aumento especialmente significativo del empleo femenino, aunque en ese capítulo todavía tenemos que seguir trabajando.

38

Las políticas ganadoras en el siglo XXI son aquellas que tienen en su centro a los ciudadanos porque cuando un país confía su futuro en los hombros de los hombres y las mujeres que lo integran, de todos sin excepciones, ese país está mejor capacitado para afrontar los del futuro.

Y, en este cuadro que identifica a nuestro proyecto, juega un papel importante el capítulo de las reformas territoriales. Dar el poder a los ciudadanos significa profundizar nuestro modelo de Estado autonómico y hacerlo en una doble dirección, que es la que estamos siguiendo, por un lado, conseguir que el autogobierno sea de mayor calidad, con mejores mecanismos de financiación, marcos competenciales más claros, y unas instituciones que respondan mejor a la experiencia acumulada durante estos 25 años.

Mejorar el autogobierno es aproximar la democracia a los ciudadanos y ese resultado está prefigurado en el papel de las distintas reformas estatutarias y va a ser una realidad con su puesta en funcionamiento.

Y, en esa misma línea de servir mejor a la ciudadanía, junto a la mejora del autogobierno, estamos fortaleciendo también los mecanismos de cooperación, tanto de las autonomías con el Gobierno como entre ellas mismas, como un elemento decisivo para la cohesión territorial.

Esa ha sido siempre una carencia de nuestro modelo territorial: la falta de espacios institucionales de encuentro entre las comunidades y el Estado en los que poder compartir intereses y poner en común esfuerzos. Y, en estos tres años, hemos relanzado las conferencias sectoriales, hemos puesto en marcha la Conferencia de Presidentes, hemos recuperado el debate general de las autonomías en el Senado y hemos abierto el camino de la representación autonómica en los asuntos europeos. Y lo hemos hecho con el convencimiento de que con diálogo y acuerdos, con lealtad institucional y confianza mutua, somos más eficaces y más fuertes.

Amigas y amigos, este es un proyecto que tiene mucho recorrido por delante, que tiene mucho futuro, pero que ya hoy tiene una gran historia y un gran presente. Después de tres años de gobierno, los ciudadanos están comprobando que hay un sólido vínculo entre nuestro compromiso y nuestra acción, que estamos cumpliendo nuestra palabra y haciendo realidad un país más moderno, con más espacios de libertad y de igualdad, un país más preparado para convertir los retos en oportunidades.

En estos tres años, no hemos perdido el tiempo. Los ciudadanos están ganando en empleo, cada vez más y más estable; están ganando en derechos; están ganando en seguridad; están ganando en confianza porque la economía funciona y funciona bien.

Los hombres y mujeres de nuestro país se sienten seguros, confiados y razonablemente optimistas, y así lo demuestran los datos. El 2006 ha sido el año en el que un mayor porcentaje de españoles, en toda la etapa democrática,

afirma que las cosas le han ido bien o muy bien y expresa un grado de satisfacción con su nivel de vida personal por encima del 70%.

Hoy, gracias al trabajo de todos, somos un país de oportunidades para los que vivimos aquí y para los de fuera también, porque hemos conocido, esta semana, el dato de que España es el país preferido por los europeos para vivir y trabajar.

Vivimos en un buen momento y creo, sinceramente, que tenemos que seguir en este camino con ilusión y materializando nuestro compromiso con los ciudadanos. En ese futuro, Cataluña, como siempre ha hecho, va a jugar un papel fundamental, con un gobierno que tiene un fuerte compromiso con las políticas sociales, en la modernización y mejora de las infraestructuras y en el impulso del crecimiento y la generación de riqueza; que sabe que el Gobierno de la nación va a trabajar con él con lealtad y la convicción de que el avance de los ciudadanos y ciudadanas de Cataluña es una contribución capital para el progreso de todos.

40

Cataluña siempre ha asumido un protagonismo de primera línea en todos los ámbitos, en el económico, en el cultural, en el social; un protagonismo que se corresponde con su capacidad y dinamismo. Gran parte de ese protagonismo se debe a las políticas progresistas que los socialistas catalanes habéis puesto en marcha. Por eso, os animo a todos para que sigáis trabajando como hasta ahora, con espíritu innovador, con ideas capaces de movilizar amplias mayorías, con el entusiasmo de construir una sociedad más justa y el orgullo de haber sentado algunos de sus pilares fundamentales.

Amics i amigues, compartim un gran projecte, tenim lideratge i la força de la majoria. Ànim i endavant. Moltes gràcies.

